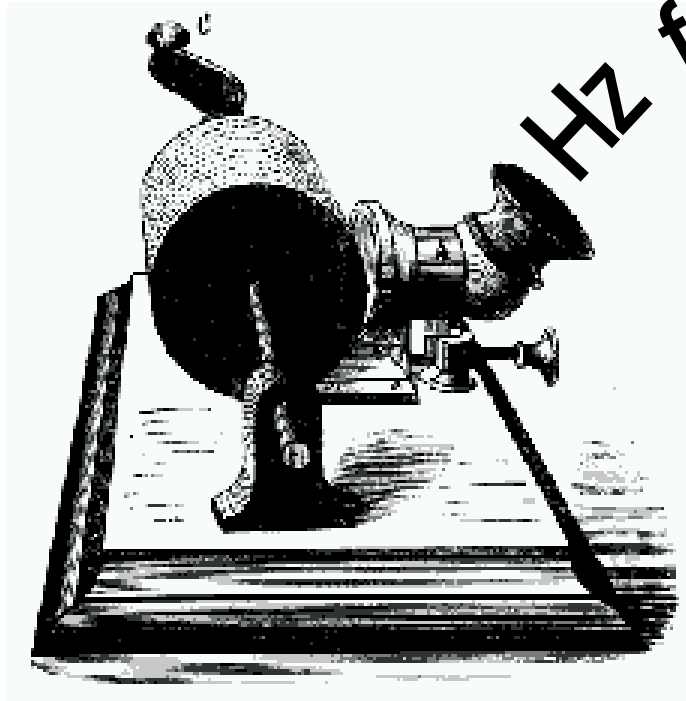
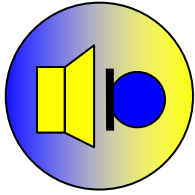

Ljudteknik 5p

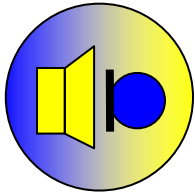

Hz from scratch

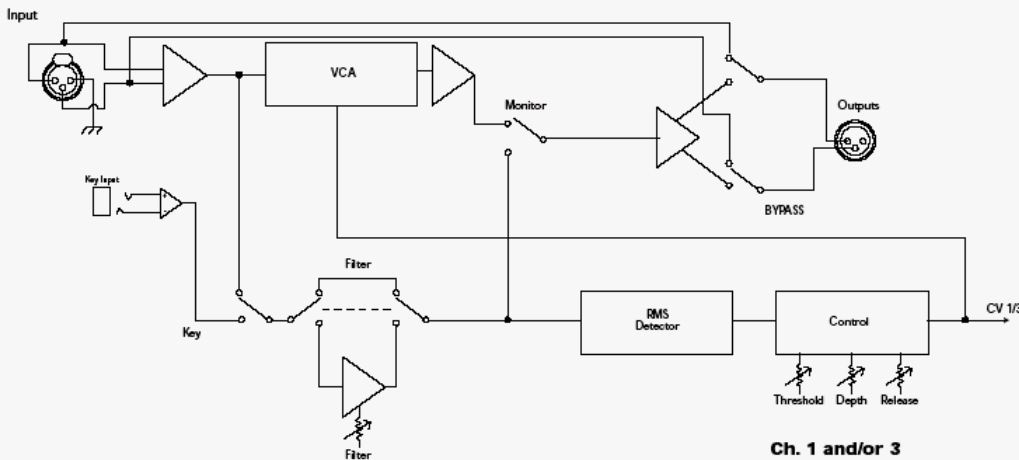
Effekter

- Innehåll
  - Dynamisk nivå justering
    - Gate (Nivågrind)
    - Kompressor, limiter
    - Expander
  - Tidsrelaterade justeringar
    - Delay (Fördröjning)
    - Reverb (Rumsklang)
    - Flanger, chorus
    - Pitch (Tonhöjdsjustering)

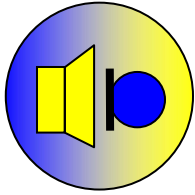

Gate

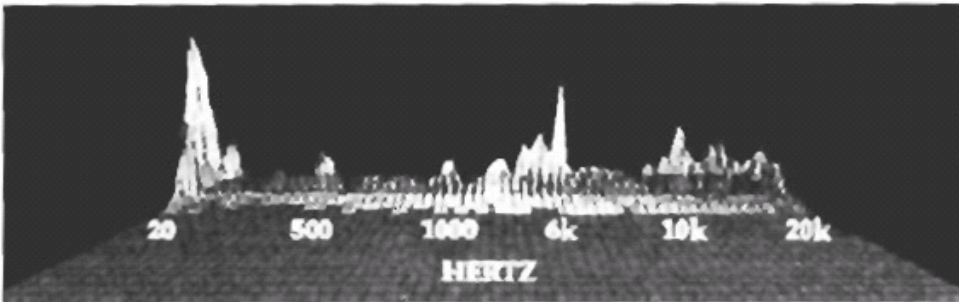
1074 Block Diagram

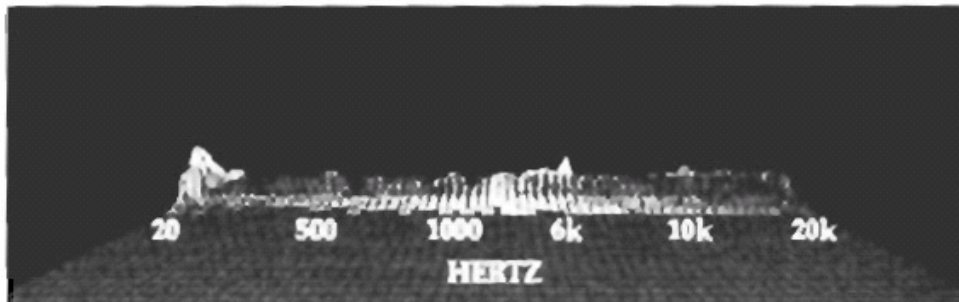
- Ljudsignalen passerar när den uppnår en viss inställd nivå.
  - Threshold
    - Tröskelnivå för att öppna och stänga grinden
  - Release
    - Hur snabbt grinden skall stänga när signalen kommer under tröskelnivån
  - Depth
    - Anger hur mycket grinden skall stänga
  - Filter
    - Anger inom vilket frekvensområde som grinden triggas.

Kompressor

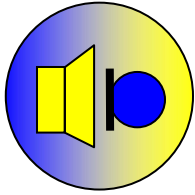

Visual 57. Actual EQ Curve of Resonance (Silicon

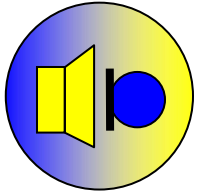
Visual 58. Resonance Flattened Out

- Används för att jämna till ljudnivån
  - Utjämning av ljudnivån medför att ljudet framstår som mer närvarande i ljudbilden
  - Täta mixar får en klarare, mer detaljupplöst ljudbild med kompressor
  - Instrument med elaka resonanser jämnas ut exempelvis elbas
  - Sång, olika sångteknik medför att dynamiken kan bli för stor, vilket är en typisk uppgift för kompressorn att hantera
  - Elgitarr är ofta "naturligt" komprimerad av förstärkaren men "sustainen" kan framhävas med hjälp kompressorn

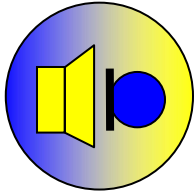
Kompressor

- Kontroller
  - Ratio
    - Kompressionsförhållande
  - Attack
    - Hur snabbt kompressorn skall reagera
  - Release
    - Hur lång tid kompressorn behöver på sig för att återgå till normalförstärkning
  - Threshold
    - Nivåtröskel
  - Linked, stereo
    - Kompressorn jobbar i par där båda kanalerna påverkas lika mycket
- Hur ställer man in kompressorn?
  - Ratio
    - Börja med ett lågt värde 2:1 till 3:1
      - Ett högt värde innebär att kompressorn fungerar som limiter.
  - Threshold
    - Minska "threshold" tills "gain" mätaren börjar indikera att kompressorn jobbar
      - Om threshold ställs i sitt minsta värde får man en effekt där lägsta och högsta nivån jämnas ut, används till elbas
  - Attack
    - Om den ställs för kort, försvinner transienterna i ljudet
- Problem som kan uppstå!
  - Brum och brus blir mer framträdande
  - Läckning (oönskat ljud från något annat instrument) förstärks av kompressorn

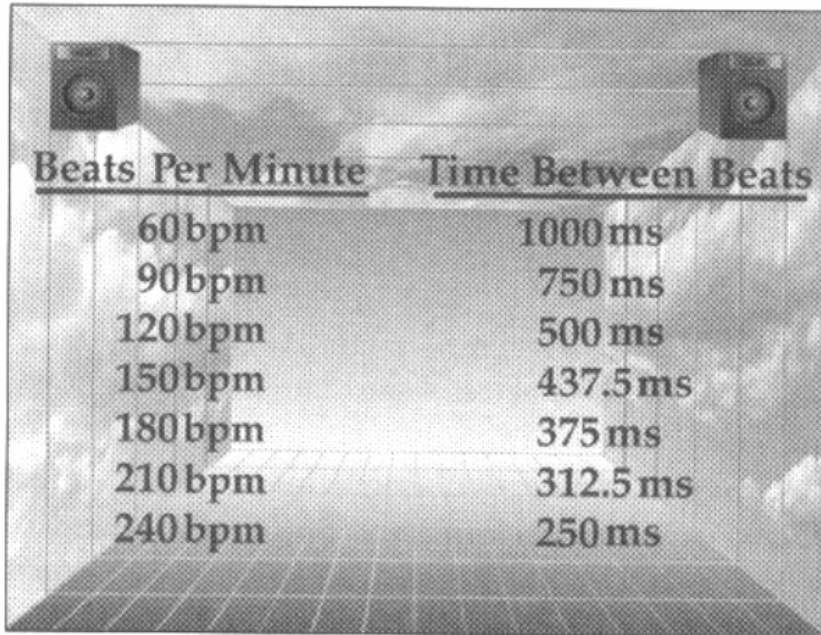

Expander

- Motsatsen till kompressor
  - Svagare partier görs ännu svagare
  - Undetryckning av störningar
    - Pss anges threshold och ratio
  - En högt ställd ratio gör expandern till en gate!

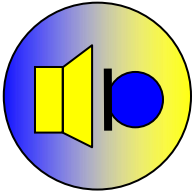
Delay

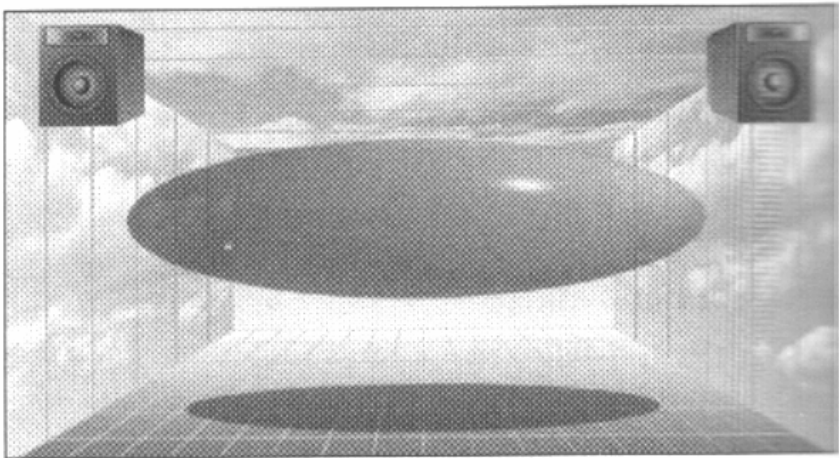
<u>Beats Per Minute</u>	<u>Time Between Beats</u>
60bpm	1000ms
90bpm	750ms
120bpm	500ms
150bpm	437.5ms
180bpm	375ms
210bpm	312.5ms
240bpm	250ms

Chart 9. Tempo vs. Delay Time

- Fördörjning
  - Längre än 100 ms "eko"
    - Fördörjningstiden måste matcha tempot i låten
  - 60-100 ms
    - Slap, typiskt sunstudion "Elvis", rockabilly, kan dölja vissa defekter i sången
  - 30-100 ms
    - Dubbling, låter som om man spelat in två gånger men lite för mekaniskt!

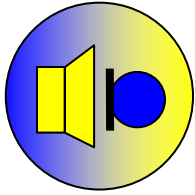
Delay

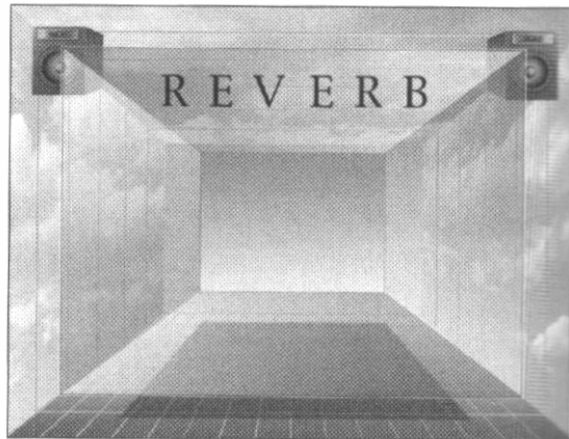
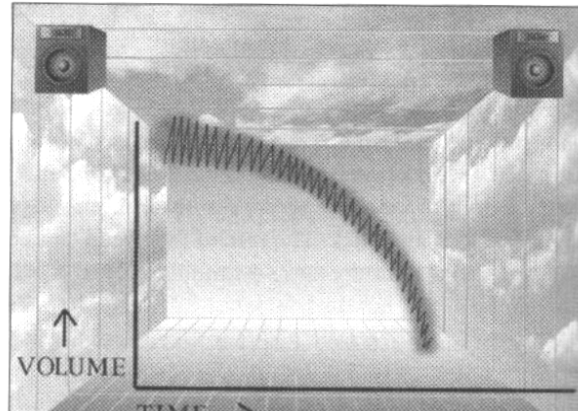
Visual 83. Fattening: Delay <30ms

- 1-30 ms
  - Fattening, medför en stereo effekt, bredning av ljudet
- 0-1 ms
  - Fas utsläckning
- Kontroller
  - Delaytid
  - Feedback, återkoppling, regeneration

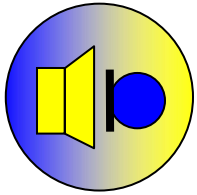

Reverb

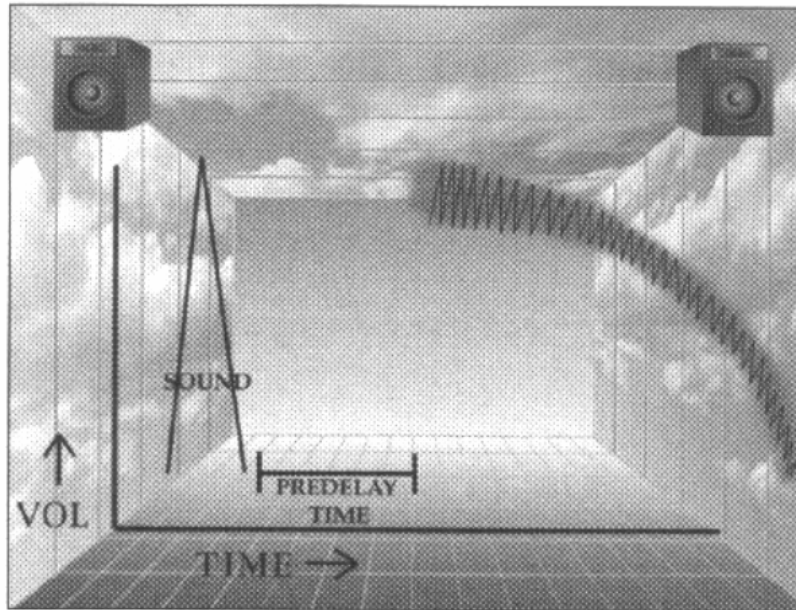

Visual 97. Virtual Mixer Reverb

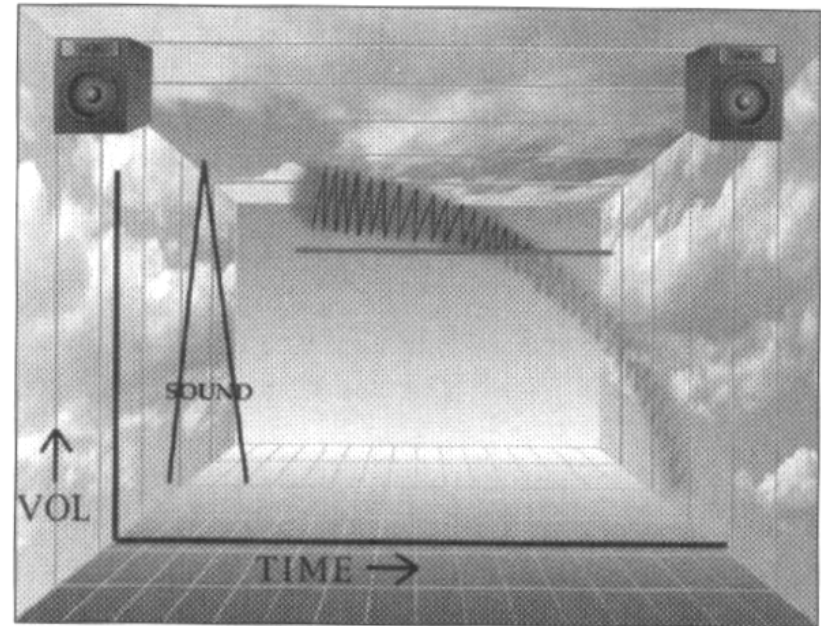
- Rumsklang
  - Rumstyp
  - Efteklangstid
  - Predelay
  - Diffusion,
  - Tonkontroll
- Gated reverb
  - Reverb i serie med en gate
- Reverse gated reverb
  - Baklängesreverb i serie med en gate
- Preverb!
  - förklang!

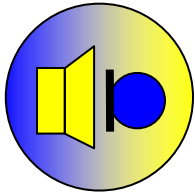
Reverb

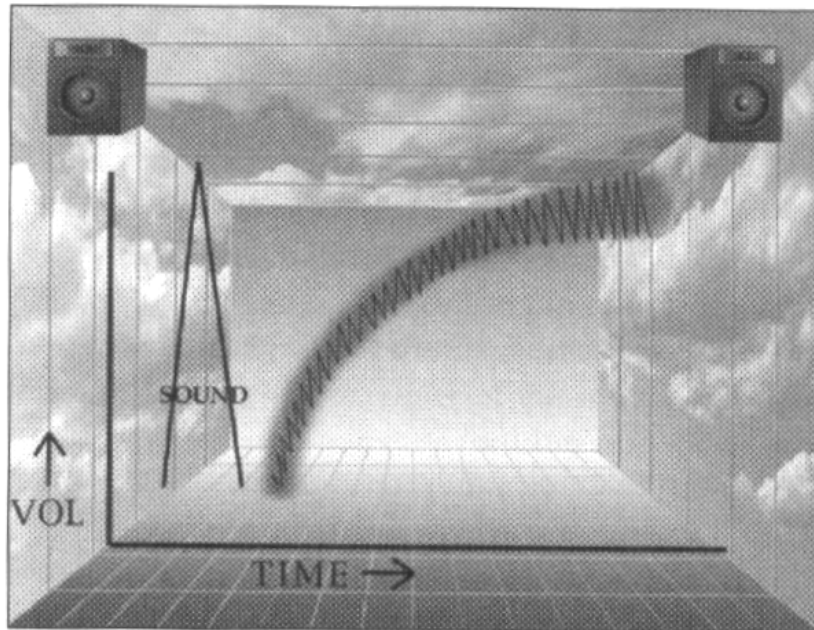
Visual 100. Predelay Time

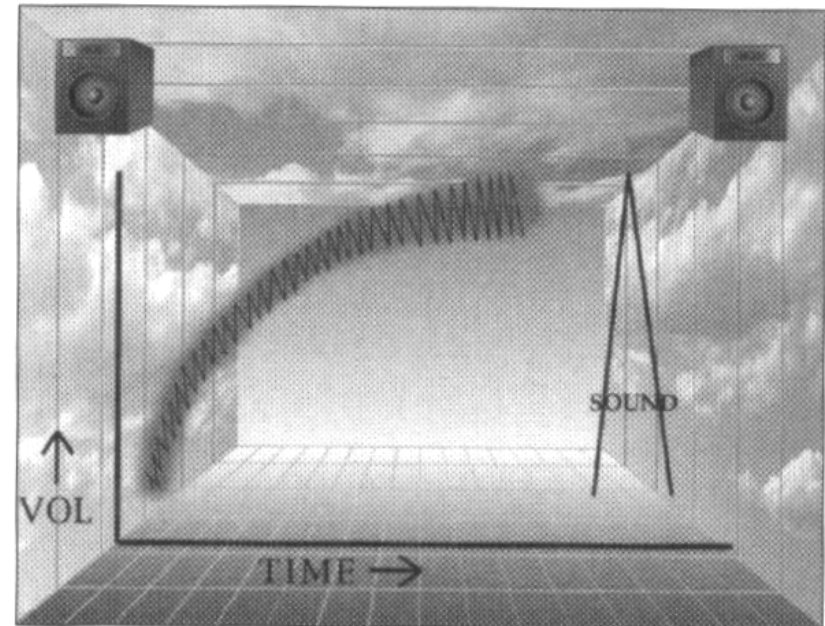
Visual 106. Envelope of Gated Reverb

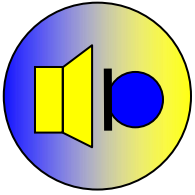
Reverb

Visual 107. Envelope of Reverse Gate Reverb

Visual 108. Preverb

Reverb

Faltnings integral

x är insignal

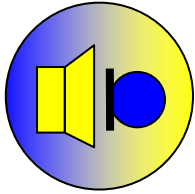
h är impulssvar

y är resulterande signal

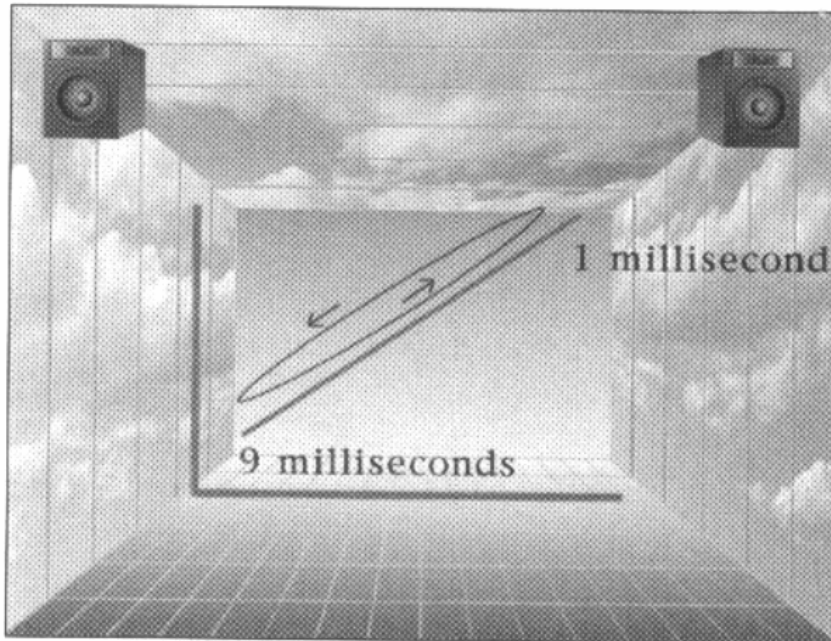
$$y(t) = \int_{-\infty}^{+\infty} x(\tau)h(t - \tau)d\tau$$

- Convolution reverb
  - Matematiskoperation kallas faltning
    - Indata ett impulsvar från ett rum, högtalarlåda, instrument eller liknande
    - samt ljudet som skall processas

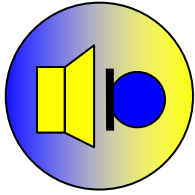

Flanger, chorus

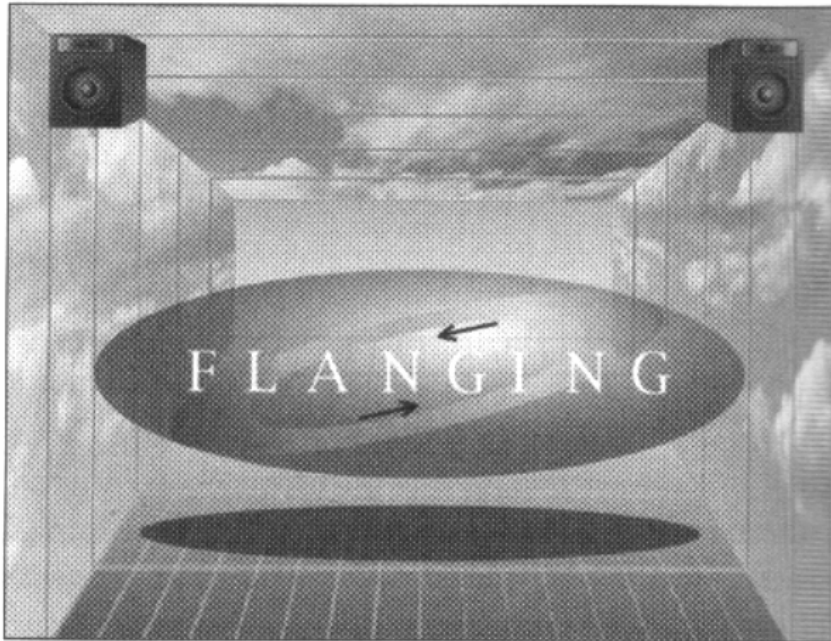

Visual 87. Pitch vs. Delay Time of Flanging

- Svepning av delaytid
  - Digitalt delay < 30 ms med uppdragen feedback
  - Svepning a delay tiden mellan 1 -9 ms kallas flanger
  - Minskad svepning av delay tid ger chorus
  - Svepning av delaytid mellan 0-1ms kallas phasing

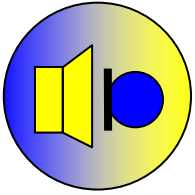

Flanger, chorus

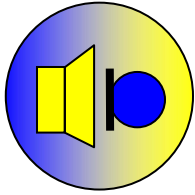
Visual 88. Virtual Mixer Flanging (see color Visual 88C)

- Kontroller
  - Rate, Speed, Frequence
    - Sveptiden mellan de två delaytiderna
  - Width, Depth, Intensity
    - Delay intervallet
  - Feedback
    - Hur mycket av signalen som skall matas tillbaka till ingången

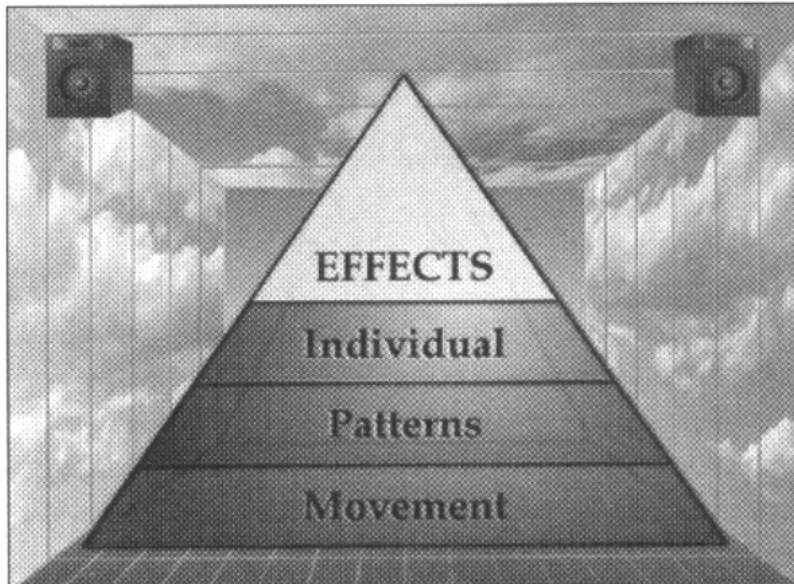

Pitch

- Tonhöjdsjustering
  - Statisk
    - Mixa en något tonhöjdsförändrad signal till originalljudet, konstgjord stämma
  - Dynamisk
    - Antares Autotune
Korrigerar falsksång?!

Effekter

- Individuell justering
- Musikstil , vilka effekter passar ihop för en viss typ av musik
- Vilka intressanta förändringar av effekterna kan göras under låtens gång.
  - Ex. Öka eller ändra typ av reverb vid ett gitarrsolo